

۲۳۲- به فرض حضور علت ناقصه به تنهایی، تحقق معلول چگونه است؟ بنابر کدام دیدگاه، هر شیء حادثی مقدم بر وجود و عدم خویش، ذاتاً یک ممکن الوجود است و این صفت هرگز از او جدا نمی‌شود؟ این حالت ممکن الوجود را به چه چیزی می‌توان تشبیه کرد؟

- (۱) ممکن الوجود- حدوث متکلمان- ماسوی (اعم از مادی و مجرد)
- (۲) ممکن الوجود- امکان ماهوی حکما- ماسوی (اعم از مادی و مجرد)
- (۳) محال و ممتنع الوجود- امکان ماهوی حکما- دو کفه‌ی ترازو
- (۴) محال و ممتنع الوجود- حدوث متکلمان- دو کفه‌ی ترازو

۲۳۲ - گزینه ۳ پاسخ است.

- به فرض حضور

● علت ناقصه، تحقق معلول، محال و ممتنع الوقوع است.

● علت تامه و حقیقی، تحقق معلول، واجب و ضروری است.

- حکمای اسلامی به نظریه‌ی حدوث متکلمان ایراد می‌گیرند و نظریه‌ی امکان ذاتی یا ماهوی را طرح می‌کنند و معتقدند وجود معلول (صرف نظر از گذشته، حال و آینده‌اش) ذاتاً به علت نیاز دارد مانند: دو کفه‌ی ترازو که برای خروج از تساوی، نیاز به یک عامل بیرونی (علت) دارد.